

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De peccatis reservatis pro Religiosis. Cap. VII

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

loquitur de bonis immobilibus, & mobilibus pretiosis, Deo dicatis. Porro ex hac doctrina videtur, ut aliquod sit bonum Ecclesiasticum, debere esse dicatum absolute Deo: quare cum dictum Patrimonium non sit dicatum immediate Deo, vel Ecclesie, sed solum in alimentum temporale Ordinati, absolute, & proprie Ecclesiasticum non erit. Adde, dictum Patrimonium; mortuo Ordinato, redire sine alia licentia ad pristinum statum, quod certe non posset, si esset proprie bonum Ecclesie. Vera igitur est nostra Responsio, in vadentem bona predicti patrimonii, non incurere in casum reservatum, quia non invadit bona simpliciter, & absolute Ecclesiastica.

33. Dices, at dictum patrimonium non potest alienari ab Ordinato, sine Episcopi licentia, donec aliunde non habet Ordinatus, unde vivat: ergo est bonum Ecclesiasticum. Respondeo. Nego consequentiam. Ratio enim, cur non possit alienari, non est, quia sit Ecclesiasticum bonum, sed quia ex peculiari Jure Tridentinum sic statuit, ut scilicet viventi Ordinato congrua alimenta non desint. Recte ergo Marchinus, a quando ex probabiliori sententia, docet, bona patrimonialia, ad quorum titulum, quis est ordinatus, non subjacere gabelis, nec collectari posse, non dicit, quia haec sunt bona Ecclesiastica, sed quia privilegio bonorum Ecclesiasticorum gaudent: cur autem hoc Privilegio gaudeant, ad nos in praesenti non pertinet edocere, si cui id scire placet, ipsum, & ab ipso Doctores citatos adeat.

a Marchinus de ord. tr. 2. p. 6. c. 7. diff. 12.

CAPUT VII.

De Casibus reservatis pro Religiosis.

§. I.

Quibus casibus reservatis in Universum subdantur Religiosi.

1. Certum est, Religiosos subjacere Casibus in sua Religione reservatis. Certum item, eosdem non affici casibus, qui reservantur ab Episcopis, ut ex superius allatis patet: quamvis enim hi

domicilium habeant in Diocesi Episcoporum, habent tamen amplam exemptionem ab ipsorum Jurisdictione.

2. Verum, an iidem Religiosi afficiantur casibus a Summo Pontifice absolute reservatis, aliqui dubitarunt: sed immerito, sunt enim, & ipsi, ut ceteri Fideles Summo Pontifici subjecti, nec unquam ab universali lege, quia Pontifex casus reservat liberati ab eodem Pontifice, ipsi fuerunt. Solum enim per varia privilegia iisdem concessa, indultit Pontifex, ut de iis casibus absolvi a Superioribus, juxta privilegiorum tenorem possint, non vero eos ab incurfione reservatorum exemerit.

Hinc ergo fit, ut si Religiosus incidat in casum quemcumque Papalem, non possit absolvi a Confessario Regulari, quia a Superiore Monasterii est expositus ad excipiendas Confessiones in eo Monasterio subditorum; nisi specialem potestatem ei Confessario attribuit legitimus Superior. Et ratio est, quia ex una parte, ut dictum est, casus supponitur esse Papalis, & ex altera supponitur per ipsam simplicem deputationem Confessariorum non concedi a Superioribus facultas absolvi a reservatis, ut certum est b apud omnes.

4. Quintanadvannas c docet, Superiores in Societate nostra concedere ejusmodi Confessariis, licentiam absolvi a casibus Pontificiis, (exceptis casibus contentis in Bulla Coenae Domini) eo ipso, quod ipsos deputant ad audiendas nostrorum Confessiones. Id quod probat ex eo, quod Pater noster Generalis, ex potestate, quam habet a Summo Pontifice, concedit in Compendio Privilegiorum omnibus Confessariis nostris approbatis, ut possint absolvere quoscumque Fideles, ad eos undecunque accedentes, ab omnibus peccatis, & censuris, exceptis iis, quae continentur in Bulla Coenae: at sub nomine Christi Fidelium, (ait hic Auctor) cur comprehendi non debeant nostri? Hac ille, concludens, non esse mirum, si hic Confessarius non valeat nostros absolvere a casibus in Societate reservatis, possit vero a dictis Papalibus, non esse, inquit, mirum, quia hos reservat Societas, nec eorumdem absolutionem P. Generalis concedit, dum communes Confessarios deputat, illo-

b Delago in resp.

morall. dub. 27. Suar. 20. relig. 11. l. 2. c. 22. num. 11. Pelliz. 1. 8. c. 1. num. 11. Castrop. paen. d. m. p. 15. §. 1. num. 11. c. Quintane sing. 19. num. 4.

a In de C. refer. no. b Or. Soc. 1. c. 4. ff. r.

illorum verò Papalium (præter casus dictos Bullæ Cœnæ.) Idem P. Generalis voluit in dicto §. 1. concedere.

Hæc Quintanadueñas: quibus ergo non acquiesco; nam adverte (quod certè mirè minus advertisse Quintanad.) P. Generalem, dum dicto primo §. concedit, nostros Confessarios posse absolvere omnes Christi Fideles à prædictis Papalibus, loqui de Fidelibus secularibus, seu exterminis; nullo modo de nostris. De nostris enim loquitur paulò post, in eodem verbo *absolvo* §. 6. ubi, cum retulisset per Præpositum Generalem, vel per alios, quos ipse deputaverit, posse nostros absolvi ab omnibus casibus Pontificiis, exceptis quibusdam ibi videndis, addit, *Communicatur hæc facultas Superioribus, & iis, quibus ipsi commiserint.* Ecce, quomodo Pater Generalis restringit Confessarios nostros, dum eam facultatem, non concedit omnibus Confessariis, sed solum Superioribus, & iis Confessariis, quibus iidem Superiores concedere voluerint. Cum ergo tam distinctè P. Generalis loquatur in hoc §. 6. certè nostros, non comprehendere voluit in §. 1.

6. Et sanè mirum esset, si ejusmodi nostrorum simplex Confessarius non posset nostrum absolvere ab usurpatione alicujus rei contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale quodcumque, quia hic est unus ex casibus nostris reservatis, ut infra videbimus, possit tamen eundem absolvere à sacrilegio, per quod noster effingeret Ecclesiam, eamque spoliaret, quia hoc peccatum est Pontificium, nec contentum in Bulla Cœnæ, & sic de similibus. Quod certè inconveniens ostendit à posteriore, doctrinam Quintanad. nulla esse ratione recipiendam.

§. II.

Explicatio Decreti Clementis VIII. De
Casibus Reservatis Regularium.

2 Junip. r. de Casib. refer. ini. I. Illud sic habet, quod invenies tum in b Ordin. in b Ordinationibus Societatis. Soc. I E S V i. Sanctissimus Dominus noster, jam pridem t. 4. de accur. ate perpendit, & re ipsa cõporit, quod reserv. ab. refer. vacio facultatis absolvendi Religiosos penitentes

à peccatis quibusdam gravioribus, nisi Superiores admodum prudenter, ac moderatè illa utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientia maculas detegere formidant, adducere possent in æterna damnationis periculum, & spiritualis remedii desperationem.

2. Quo circa, ut huic malo sanctitas sua opportune provideret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis iis, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum utilitati expedire in Domino judicaverit.

3. Primò, Venesicia, incantationes, sortilegia.

II. Apostasia à Religione, seu habitu dimisso, sive retento, quando eo pervenerit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus fiat egressio.

III. Nocturna, & furtiva à Monasterio, seu Conventu egressio, etiam non animo apostatandè facta.

IV. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.

V. Juramentum falsum in judicio regulari, seu legitimo.

VI. Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum, post animatum factum, etiam effectu non sequuto.

VII. Falsificatio manus, aut sigilli officialium Monasterii, aut Conventus.

VIII. Furtum de rebus Monasterii, seu Conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

IX. Lapsus carnis voluntarius, opere consummatus.

X. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ.

XI. Malitosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

4. Si quod aliud peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientia puritate reservandum videbitur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura discussione, & consensu.

5. Non liceat Superioribus Regularium Confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum admisserint, aut ipsi mer spontè, aut proprio motu id ab ipsis petierint.

6. Superiores in singulis domibus deputent duas, aut tres, aut plures Confessarios, pro subditorum numero majori, vel minori, iugis sint docti, prudentes, caritate præditi, qui à non reservatis eos absolvant. Et quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius judicaverit.

7. Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligenter, ne ea notitia quam de aliorum peccatis in Confessione habuerint, ad exteriorem gubernationem utantur.

8. Licebit tamen Superioribus determinare poenitentias graves quibusdam peccatis, etiam non reservatis, à Confessariis imponendas, quæ subditos ab ejusmodi perpetrandis cohibere possint. Atque, &c. Non obstantibus, &c. Datum Romæ apud S. Petrum 26. Maji 1593.

9. Hactenus Decretum Clementis VIII. quod deinde confirmavit Urbanus VIII. addens verba sequentia;

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si hujusmodi Regularium Confessariis casus aliquis reservati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice poenitentes Regulares, etiam non obtentis à Superiore facultate, absolvere.

Hæc ad verbum Clemens, & Urbanus, sequuntur aliqua verba, quibus eadem illustrentur.

SUPER ILLUD NUMERI

Primi.

Prudenter, & moderatè.

10. Quamvis supra dixerimus, Prælati Regularium pro suis Religiosis licere aliquid amplius reservare, quam Episcopis pro Sæcularibus suis; tamen maximè notanda sunt hæc verba *prudenter, & moderatè*, in quo vereor, ne aliqui Superiores ex nimio zelo maximè delinquant: sed hoc satis sit innuisse.

11. At si imprudenter, & immoderatè se gerant, licet (ut certum est) tunc peccent, validane erit reservatio? Respondeo, Validam puto, si cætera serventur, quæ sunt in memorato Decreto descripta, quia nulum verbum hic adest irritans factum; quo-

ad hoc, de quo hic quaeris. Et nota, hos undecim casus non esse eo ipso reservados, sed reservabiles. Sanè si eo ipso essent reservati, non diceret Pontifex, ut Prælati, vel omnes, vel aliquot sibi reservent.

SUPER ILLUD NUMERI

Secundi.

Aut omnibus, aut eorum aliquot.

12. Non negat Pontifex, posse omnes prædictos casus reservari à Prælati regularibus, idque esset sine Capituli consensu, sed statim addit (prout prudenter expedit) quod maximè, ut modò num. 10. dixi, est animadvertendum. Hinc meritò dicimus, non semper licitè Prælatos reservare omnes hos casus, quia Prælati in illis reservandis habere debet probabilitatem, ad subditorum suorum salutem, & utilitatem facere, illam omnium reservationem, quod certè non semper subditorum utilitati id convenire solet. Moneo tamen in Societate judicatum à Congregatione Generali fuisse, de Societatis bono esse, omnes reservare, quibus alii sunt superadditi, ut mox videbimus id quod non fuisse nimium, probat Suarez. a

13. Quaeres, Si ante hoc decretum erant alii casus in aliqua Religione reservati, talesne remansissent, etiam si de novo non fuissent à dicta Religione juxta hoc decretum reservati?

Respondeo probabilius, immò certum judicio, non remansisse. Pontifex enim voluit, ut in Religione non essent casus reservati, nisi juxta formam in hoc suo Decreto firmatam: At si illi antiqui remansissent, jam adessent casus reservati, & non juxta ejusmodi formam: ergo, &c. Vide id latè apud Juniperum. b

SUPER ILLUD NUMERI

Tertii.

Veneficia, & qua sequuntur.

14. Hic esset locus omnes prædictos undecim casus explicandi; sed quia non pauci Doctores satis dilucidè eos sigillatim explicant, supervacaneum judico, pluribus in his immorari. Hi autem Doctores præcipui

a *Castrop.* cipui sunt Castropal. a *Faguadez*, b *Ju-*
de Sacr. niper. c *latissimè*; Pellizzarius, d *Bordo-*
pæn. *Disp.* nus. e

unica qu.
 15. §. 2. à SUPER ILLUD NUMERI
 num. 15. Quarti.

b *Fagund.*
præcep. Ec- Si aliquid aliud reservandum videbitur, fiat
 cl. 2. li. 8. in Capitulo Generali, vel Provinciali
 c. 4. & matura Discussionè, & con-
 sequent. sensu, &c.

c *Inniper.*
 de *casib.* 15. Ex hac clausula, per quam in Capi-
reserv. 10. tulo Generali pro toto Ordine, & in Pro-
cap. 3. vinciali pro Provincia reservari debet ali-
 d *Pelliz.* quod aliud peccatum, præter undecim dicta,
tr. 6. c. 1. (hæc enim quilibet Superior, etiam sine Ca-
 à n. 21. pitulo, ut diximus, potest) clarè fit, Primò,
 e *Bord.* 20. ut non possit in Capitulo Provinciali, etiam
 1. à *resp.* cui præsideat Generalis, illud aliud reservari,
 37. *usque* pro toto Ordine, quia tunc non est, nisi
 ad 50. Capitulum Provinciale, quòd solum potest
 reservare pro Provincia.

16. Secundò fit, ut nec possit in Capitulo
 Conventuali unius Monasterii pro ipso uno
 Monasterio, quia id non concedit Clemens,
 cum requirit saltem Capitulum Provincia-
 le; Sed quid? Poteritne in Capitulo Gene-
 rali, vel Provinciali reservari casus pro uno,
 vel duobus Monasteriis tantum? Res-
 pondeo, posse, quia Pontifex solum præ-
 cipit, ut reservatio fiat cum consensu Capi-
 tuli Generalis, vel Provincialis, non verò,
 ut semper fiat pro toto Ordine, vel tota Pro-
 vincia, ita Delugo: f quidquid dicat Juni-

Delug.
 di. 20. de perus. g

pæn. n. 17. Tertiò fit, ut, quia prædicta refer-
 44. citans vatio decernenda est à Capitulo, idèò ne-
Suarium. cessariò debeat intervenire suffragium ma-
 g. *Inniper.* joris partis Capituli, secus Decretum Capi-
 de *cas. re-* tuli non esset.

serv. p. 1. 18. Hic nota, in Societate nostra suffra-
 d. 4. g. 3. gantes in Congregatione Generali se habe-
 n. 4. re, ut se habet Capitulum Generale in aliis
 h *Suar. T.* Religionibus.

4. de Re- Sed quid de Congregatione Provinciali?
 lig. *tr.* 8. Id enim scire necessarium est, ut videamus,
 lib. 2. c. 18. an Congregatio nostra Provincialis possit
 n. 15. & pro sua Provincia reservare casus alios, præ-
ibid. tr. ter illos undecim? Respondeo, Negari me-
 10. lib. 8. ritò à Suarez. h Ratio esse debet, quia Con-
 gregatio nostra Provincialis non habet suf-

fragium, nisi consultivum, & Electivum
 Procuratoris. At Clemens VIII. requirit Ca-
 pituli consensum: Nomine autem Capituli
 non intelligitur, nisi Congregatio Voca-
 lium, habentium suffragium activum ad eli-
 gendum Generalem, vel Provinciale,
 quod nostra Provincialis Congregatio non
 habet, habet ad eligendum Generalem Con-
 gregatio Generalis.

19. Quartò, Quia requiritur matura dif-
 cussio, & consensus, fit, ut quærere debeamus,
 quidnam intelligatur per hæc? Sanè, per
Maturam discussionem intelligitur seria, &
 diligens rei examinatio, Per *consensum* verò
 non intelligitur solum Consilium, sed suf-
 fragium majoris partis Capituli; id enim
 significat illud *Consensus Capituli*, in hoc au-
 tem differt obligatio faciendi aliquid juxta
 Consilium alicujus, ab obligatione facien-
 di juxta alicujus consensum; quòd satisfiat
 priori obligationi, si petatur consilium,
 sed sine obligatione illud sequendi; poste-
 riori verò non satisfiat, per petitionem
 solum consilii, sed oporteat, ut adfit al-
 terius consensus, juxta quem fiat res. Debet
 igitur in re nostra adesse matura conside-
 ratio, & non consilium solum, sed assen-
 sus.

Denique, Ne te prætereat, prædicta om-
 nia, cum sint de solemnitate substantiæ ac-
 ctus, seu decreti, nisi ad unguem, servantur,
 nullam fore, & irritam reservationem. Sed
 adhuc.

20. Inquires Primò, Si Capitulum re-
 servet aliquod peccatum, concedens illius
 absolutionem Prælati localibus cum pote-
 state, ut illam aliis delegare possent; poterit-
 ne deinde Generalis, vel Provincialis, sine
 consensu Capituli, à prædictis Prælati illam
 tollere, vel limitare?

Respondeo, Non posse, quia hæc esse
 nova reservatio facta sine Capituli consensu.
 Ita docet ex Suario Delugo. i

i *Delu. loc.*
 nu. 43.

21. Inquires Secundò, An per hoc De-
 cretum, in quo conceditur Superioribus,
 posse reservare undecim dictos casus, restri-
 cta iisdem sit potestas reservandi Censuras?
 Pontifex enim loquitur solum de casibus,
 de què his præcipit, ne sine Capitulo refer-
 ventur alii, præter dictos undecim, de Cen-
 suris ne verbum quidem.

Re-

Respondeo, Propter hanc rationem, non fuisse in Censuris restrictam Superiorum potestatem docuerunt Suarez, a & alii.
 a *Suar. 10.* Sed jam hodiè communiòs Doctorum
 3. in 3. p. d. sententia est, fuisse restrictam, & ita declarasse Sacram Congregationem, testantur
 n. 13. *29.* To. 4. de Diana, & Delugo locis mox citandis. Merito sanè : quia secus eluderetur nimis clarè
 8. lib. 2. c. Decretum Pontificis: posset enim Superior
 18. nu. 17. sine Capitulo imponere Censuram, cui-
Castrop. de cumque casui, & deinde illam sibi servare,
poen. p. 25. quod esset, sibi reservare ealum contra Pontificis Decretum. Lege Juniper. qui rectè
 §. 1. nu. 6. *Pelliz. tr.* responder rationibus Suarii.
 8. c. 1. n. 6.

Atque hanc posteriorem sententiam in praxi esse excipiendam, ipsemet Suarez loco citato fateatur, dum ibidem dicto num. 13. ait, *Quamquam melius censuimus id non facere, nisi speciali Capituli consensu, ad omnem dubitationem tollendam.* Eamque absolute amplectuntur Thom. Sanch. Coriolanus, Peyrius, Megala, Molfes, Leo, aliique apud Juniper. b & Dianam, c adde, Avers. d & Delugo. e

b Junip. 1. Inquires Tertio. Potestne Capitulum Generale, non obstante dicto Decreto Clementis VII. reservare omne peccatum mortale inobedientiæ contra præceptum obedientiæ à Prælatiis impositum?
p. de casib. reserv. d. Inquires Tertio. Potestne Capitulum Generale, non obstante dicto Decreto Clementis VII. reservare omne peccatum mortale inobedientiæ contra præceptum obedientiæ à Prælatiis impositum?
2. q. 3. per totam.
c Diana
p. 3. tr. 2.
ref. 3.

Respondeo. Concedit Delugo de Poenit. d. 15. num. 47. quia, inquit, quamvis reservatione hac facta, possit Prælati prohibere præcepto Obedientiæ hoc, vel illud peccatum quodcumque seu omnia peccata, quæ sibi vellet reservare; & sic, quamvis sequerentur eadem inconvenientia, quæ dicta sunt sequi, si reservaret sibi censuras, tamen id sequeretur, ait, per accidens, & indirectè, quod nondum à Pontificio decreto vetitum est.

Sed ego valde dubito, An validè fieri id possit, quia clarè eluderetur mens Pontificis, nolentis tantam potestatem concedere Prælati sine speciali consensu Capituli circa hoc, vel illud peccatum reservandum, ut manifestè colligitur, notatque idem Delugo loc. cit. num. 46. ex verbis prædicti Decreti Clementis VIII. Quod si Congregatio Cardinalium modo allata solum declaravit de Censuris, certè idem declaravisset propter identitatem rationis, pura, ne eludatur mens Pontificis, si de dicto præcepto tam universali Obedientiæ interrogata fuisset.

SUPER ILLUD NUMERI Quinti.

Non liceat Superioribus subditorum Confessiones audire, nisi, vel reservatorum, vel spontè, aut proprio motu voluntium.

22. His, cum plana sint, nihil occurrat superaddere, nisi forte advertere illud, Spontè, quod non excludit inductionem alterius, & illud, proprio motu, quod dictam inductionem excludit. Cum igitur Pontifex loquatur sub disjunctione, non fiet in rigore contra Decretum, si quis confiteatur Superiori inductus, seu motus ab ipso, vel ab alio, sed non coactus. Monet tamen jure Suarez, f ne timor aliquis, vel nimia persuasio tollat spontaneam poenitentis voluntatem.

SUPER ILLUD NUMERI Sexti.

Superiores deputent duos, tres, aut plures Confessarios, doctos, prudentes, &c. pro subditorum numero majori, vel minori.

23. Quinque hinc sese mihi offerunt difficultates. Prima, An Religiosus in differenter possit confiteri cum his pluribus constitutis Confessariis, modò uni, modò alteri, an potius, postro, quod unum elegerit, nequeat ad alium recurrere?

Respondeo, Hunc posteriorem modum docuit Suarez g quem sequutus est Castrop. h sed jam cum gravissimis Doctoribus, ut habet Juniper. i & cum Quintanad. k nu. 56. ut certus, vel probabilior nobis est ille prior, l Idem & talis est praxis in Societate, quam Coriolanus tamen contrariam immeritò dicit esse Juniperus l ex Coriolano: sed fortasse, vel olim n. 7. ante Decretum Urb. VIII. de quo m Quintanadventas, ita erat, vel in aliqua fortè Provincia. Ratio autem nostræ probabilioris sententiæ est, quia per posteriorem, vix nisi consuleretur facilitati poenitentium, quam v. Abjunctio interdicti Pontifex. Meritò ergo P. N. Generalis, n sic respondit Provinciali sententiæ Flandriæ 16. August. 1625. Secundarius 3. Con-

Confessarius, licet non deberet habere jurisdictionem, nisi quando non potest haberi primarius, ad tollendos tamen scrupulos, intentio nostra est, ut, uterque plenam jurisdictionem habeat &c.

24. Secunda difficultas. An Superiores, dum jubentur, Confessarios duos, tres, vel plures juxta numerum subditorum deputare, possint nihilominus excedere hunc numerum, ita, ut legitime valeant in Convētu parvo deputare tres, vel quatuor?

Respondeo, Valere, non est mihi dubium, quia ex una parte Pontificis intentio fuit, ut daretur facilitas pœnitentibus; cui non obstat, immo faver major multiplicatio, & ex alia, Superior committendo uni, vel alteri suam potestatem, non privat se Jurisdictione, ut non possit aliis eamdem delegare. Delegabit autem, vel dando directe Jurisdictionem dictis Sacerdotibus, vel dando privilegium suo subdito, ut eligat sibi Confessarium, quem velit ex illis.

25. Hinc insurgit tertia difficultas. An Superior ita possit suam Jurisdictionem communicare prædictis excedentibus numerum, ut ii superadditi absolutam, & permanentem habeant Jurisdictionem? Respondeo. Suarez a (quem sequitur b Juniperus) propendit ad negandum; licet enim possit Superior p̄o una vice, seu ad aliquem actum deputare alios, non tamen (ait) permanentes, quia id esset contra regularem observantiam, & contra dispositionem Pontificiam. Addit, nec Superiorem posse concedere subdito, ut is sibi eligat Confessarium, quem voluerit, & quotiescumque voluerit.

26. Mihi hæc doctrina sic absolute prolata videtur scrupulosa, & fortasse falsa. Prius, quia nimirum sine solido fundamento stringit Superiorum potestatem, adde, & pœnitentium conscientias. Posterius, quia non video, unde facultas, quam habent Superiores in jure, delegandi suam Jurisdictionem Confessariis, restringatur. Pontifex enim in Decreto hoc solum jubet, ut Superiores deputent duos vel tres, &c. Non verò tollit, ut modò dixi, ut non possint plures. Pari modo, dum de reservatis Casibus Pontifex agens, subdit, ut dictis Confessariis deputatis detur à Superioribus potestas absolventi ab illis, quando casus occurrerit, positivam clausulam ponit, ut omnino tunc

Tamburinus de Sacramentis.

committatur talis potestas, non verò addit negativam, ut non possit alio modo universaliter committi, etiam antequam casus occurrat.

Melius igitur mihi arridet doctrina Quintanad. e qui agens de potestate concedenda circa absolutionem reservatorum, postquam probavit, Episcopos, & Prælatos Regularium posse eam generaliter concedere Confessoribus, ut absolvant, vel alicui subdito, ut absolvator, & postquam dixit, quoad Episcopos expedire, ut in locis suæ Diocœsis assignent aliquot Confessarios pios, & Doctos, qui absolvere valeant à reservatis, immò, aliquando id esse necessarium in locis, ubi non est Bulla Cruciatæ, vel non adfunt Religiosi privilegiati, qui possint à reservatis absolvere, sic addit de Religiosis:

27. Quoad Religiosos non ita facile hoc admitterem, immo absolutè negarem expedire (nota, expedire, dixit, non autem non posse, vel esse contra dispositionem Pontificis) cum semper intra domum habeant Prælatum, vel citò habituri sint, si forte mane, vel vespere absint, qui eam facultatem possint concedere, & strictius consulendum est p̄ r̄s̄ctum Religiosos, quam Sacularium disciplina; At in aliquibus casibus existimarem, hanc generalem facultatem concedendam, nam.

28. Primo, Paterit Superior Confessario Ordinario illam concedere pro occasionibus, in quibus Superior, vel est occupatus, vel ipsi eundem est extra Urbem, & differri nequit Sacrificium, vel communio sine nota.

29. Secundo, In Convētibz paucorum Regularium expediet, ut Superior immediatus illam etiam concedat, ne, cum petitur, colligi possit, quisnam sit is, pro quo petitur.

30. Tertio, Etiam scrupuloso pœnitenti aliquoties concedi oportet generalem facultatem, ne scrupulis angatur, existimans se sine licentia absolvi non posse, quia falso judicat se passum in reservata incidere.

31. Quarto, Pro aliquibus magnis festivitatibus ter, aut quater in anno, etiam forsitan concedenda foret, nisi in destructionem potius, quam in aedificationem vergere cogno, sceretur.

Hæc Quintanaduennas, ex quibus collige universalem regulam; Possè scilicet licentiam Generalem concedi ad absolutionem prædictorum Casuum reservatorum in Religione; immo, & aliorum Papalium

{ pro quibus tamen Superior potestatem delegare valet } posse, inquam, quories rationalibus causa adsit, per virum prudentem expendenda.

32. Quarta difficultas, quid significat illud aut plures pro majori subditorum numero. Duos enim sensus facere potest. Primum, ut in magno Monasterio sint plures, quam tres, nempe quatuor, sed ita, ut si adhuc notabiliter crescat subditorum numerus, non superaddatur quintus, sextus, & sic deinceps. Secundum, ut crescente numero subditorum, superaddatur tunc quintus, sextus, septimus, &c.

33. Hac in rememini, me legisse quemdam Doctorem, qui nunc in mentem non venit, docente in quocumque numerosissimo Monasterio ad summum quatuor Confessarios deputari posse. a Quintanad. contra ait, autumatē Sapientes, non solum debere plures, & plures, deputari, sed ea proportionē, addatur unus. Ex qua doctrina, ut vides, sequeretur in Monasterio centum Religiosorum, debere deputari decem Confessarios, & sic deinceps.

34. Certē neutra ex his sententiis placet: nam si maturo iudicio verba Decreti expendantur, invenies, & excedi numerum quatuorarium posse, & non oportere multiplicari ad proportionem dicti denarii, sed debere fieri, quod utile, & bonum subditorum fore prudentia Superiorum iudicaverit. Illud notat idem b Auctor, privilegium, quod in nostris ordinationibus refertur, per quod non obligetur Societas præter Confessarium ordinarium, multiplicare alios, sublatum fuisse ab Urbano VIII.

35. Quinta difficultas. An in parvo conventu sufficiat unum Confessarium deputare? Respondeo. Suarez c alique docent, si conventus parvus sit, iudiceturque sufficiens unus Confessarius, unum sufficere, afferuntque duas rationes. Primam; quia non videtur Pontifex obligare ad plures, nisi sub conditione, si unus non iudicetur sufficiens. Secundam; quia in Monasteriis Monialium unus solet esse Confessarius, quando ille unus sufficiens existimatur. Ergo cur non idem dicendum sit de aliis Religiosis?

36. Mihi nullo modo hæc doctrina placere potest. Ratio ducitur à Decreto adeo differ-

tē præcipiente pluralitatem. Hæc sunt ejus verba. *Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures*: Si ergo Pontifex jubet duos, cur restringis ad unum?

Hinc respondeo ad primam rationem, negando, Pontificem loqui sub conditione, & item negando, esse præsumendum, ipsam velle aliter, quam nos docemus; ubi enim clara lex est, locum interpretatio nullo modo reperit.

Ad secundam aio, esse magnam disparitatem; Nam Monialibus provisum fuit à Tridentino, ut ter in anno alius extraordinarius offerretur, quo remedio, quia carebant Religiosi, merito Clemens VIII. voluit saltem duos Confessarios in quacumque domo constitui, & ita, post hæc scripta, à me visus tenet Quinranaduennas d contra Suarez.

SUPER ILLUD EIUSDEM NUMERI Sexti.

Quibus Confessariis, etiam reservatorum Absolutio committatur, quando Casus occurrerit.

37. Si Petrus v.g. Religiosus, delicto reservato maculatus, absolutionem petit ab aliquo ex Confessariis deputatis, huic Confessario debet Superior concedere potestatem illum pœnitentem absolvendi, quando ipsemet Confessarius iudicat, sibi illam esse committendam: tunc verò sic iudicabit, quando nec damnum proximo, nec bono publico Religionis, nec ipsi pœnitenti ex ea absolutione timeri rationabiliter potest.

38. At verò, si dictus Petrus absolutionem hanc petat ab alio Sacerdote, seu Confessario ex non deputatis, non obligabitur Superior illi committere dictam potestatem. quia Pontifex loquitur solum de deputatis.

39. Scio, esse consilium omnino sequendum, ut etiam tum ejusmodi Sacerdoti (nisi valde sit ineptus, timeaturque rationabiliter malus eventus &c.) committatur, ne difficile sit remedium pœnitenti. Imò aliqui docent, debere saltem ex obligatione charitatis committi, præsertim si ejusmodi Sacerdos, quamvis non deputatus, talis sit, ut merito deputari possit.

Hæc

a Quinta de poenit. sing. 29. n. 6.

b Quinta. l. c. n. 1.

c Suar. T. 4. de Re. lig. lib. 2. tr. 3. lib. 2. c. 15. n. 7. Castrop. de poenit. p. 11. 15. 8. 5. n. 7. Iam. de casib. reserv. p. par. d. 6. c. 1. n. 7.

d Quinta de poenit. sing. 19. n. 4. 6. contra Suarez.

Hæc sunt facilia. Sed quid si Superior, quamvis deputatus Confessarius iudicet in Domino, sibi committendam esse potestatem absolvendi; ipse tamen Superior committere nolit? Id quod tyrannicum esse merito Suarez pronuntiavit a apud Quintanad?

a Quintanad loco cit. sing. 13.

40. Respondeo. Huic malo occurrit Decretum Urbani VIII. volentis, ut tunc, etiam repugnante Superiore, habeat Confessarius potestatem absolvendi; Urbanus enim post confirmatum Decretum, de quo loquimur, Clementis VIII. sic voluit, ut adderetur, sicuti habes in 4. b Tom. Bullarii, & refert idem

b 4 Tom. Bull. mi. e Quintanad.

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si huiusmodi Regularium Confessarius casus alicuius reservati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii, illa vice, penitentes Regulares, etiam non obtemperantes a Superiore facultate, absolvere.

41. Idem d Auctor loc. cit. cum aliis quibusdam putat, hanc facultatem etiam concedi Confessario, docto, & pio, qui est alias aptus, ut possit deputari Confessarius Regularium, quia inquit, sic præsumitur esse mens Pontificis: Id ego nequam admitto, quia, cum agimus de iurisdictione necessaria ad actum, non est satis qualisecumque interpretatio concessionis date. Neque dicas cum eodem, tunc adefelicentiam Pontificis de præfenti, nec solum rati habitionem de futuro, idque propter vitandum scandalum, & ne ipsius oves pereant. Ne hoc, inquam, dicas, nam sic recurris ad aliud caput universale de vitando scandalo, & de rati habitione, id quod quantum se extendat alibi queritur, nos autem nunc loquimur solum, spectato hoc Urbani Decreto; quod cum clarè loquatur de Confessariis deputatis, non viderè, qua ratione hic Auctor velit ad deputabiles extendere.

42. Quæres, si idem dictus Petrus illa vice fuit sine consensu Superioris absolutus, modo dicto, a Confessario Deputato, qui usus est facultate sibi ab Urbano concessa, si, inquam, dictus Petrus iterum incidere in casum reservatum, possitne absolvi iterum a dicto, vel alio deputato Confessario; positus iisdem circumstantiis, ob quas

fuit prima vice absolutus, id est, quod prædictus Confessarius iudicet prudenter, dandam ipsi effelicentiam, quam tamen negat Superior?

43. Respondeo? Posse docet e Pellizzar. c. Pellizzari. adducens Dianam, Alfonso de Leon. Bardorum, & merito, quia in Decreto nulla particula taxativa adest, restringens ad unam tantum absolutionem. Et illud (illa vice) satis verificari potest, si significet illam vicem, quando ea facultate utitur. Cum igitur iterum casus idem occurrat, iterum dabitur eadem facultas absolvendi, si Superior modo dicto neget, atque ita, toties quoties.

§. III.

De Casibus Reservatis in Societate IESV.

1. Quoad alias Ordinum familias cognoscere quisque debet suo Superiori reservatos casus, ego hic solum indicabo de mea Societas ergo in Congregatione Generali, & reservavit illos undecim omnes, reservabiles per Clementem VIII. & insuper sequentes decem superaddidit, ut habetur in eisdem Societatis Ordinationibus, qui sunt

f In Ord.

I. Perjurium, & falsum testimonium in iudicio, vel extra.

nat. c. 7. de casib. re-

II. Furtum, & usurpatio alicuius rei contra votum pauperitatis, in ea quantitate, qua efficiat ex. Congr. peccatum mortale.

General.

III. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum Castitatis, quod in actum externum prodeat.

40. & 46

al. 67.

& 73.

IV. Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

V. Seditio in Superiorem, & divisio a capite in grave nocumentum Societatis.

VI. Detractio fama, bonaque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres.

VII. Impedimentum, excludens a Societate, reticuisse in examine, vel in eo mentium esse, unde grave aliquod incommodum oriri possit.

VIII. Acceptio seu missio litterarum absque licentia expressa, qua scilicet acceptio, vel missio continent rationem peccati mortalis.

IX. Transgressio votorum simplicium, qua Professi emittunt post professionem.

X. Censura Societatis Nostra, seu peccata, qua in nostris Constitutionibus. Bullis, vel Decretis adnexam habent Excommunicationem.

XI. Hac omnia, cum manifestè erunt mortalia, & in actum exteriorem prodierint, reservantur Superiori domus, vel Collegii, & ab alio, nisi de expressa licentia illius, absolvi non possunt.

Addit præterea nu. 7. dicta Ordinatio nostra in hunc modum. Ad extremum, ut omnes eximantur scrupuli, cum Confessarius, bona fide dubitans, an mortale sit, quod proponitur ab eo, etiamsi ex genere suo reservatum sit, potest absolvi, licet ejusmodi dubitatio ex ignorantia procedat, sed neque postea, si adverterit, manifestè fuisse mortale, repetenda erit Confessio, bona siquidem, & vera sui Absolutio. Hactenus Ordinatio.

Si autem dubitetur, An peccatum sit reservatum, necnè, idem dici debere. Ego universaliter docui in a Methodo Confessionis, & probat rectè b Delugo.

a In Opus-
cul. Meth.
Conf. c. 1.
§. 4. n. 22.
b Delu. de
pœnit. d.
28. n. 22.
c Castrop.
de pœnit.
p. 15. §. 3.

Iam verò pro horum decem casuum explanatione, in brevem summam prius redigam, quæ super illos habet c Castropalaus, mox de peno meo pauca deptomam.

I.

Perjurium, & falsum Testimonium in iudicio, vel extra.

13. Duo peccata reservantur separatim non unitim, hoc est; Primò, Perjurium mortale quodcumque, factum, sive in iudicio, quod fieri solet ab Actore, Reo, Teste, sive extra illud, quod usurpari consuevit in contractibus, ac politicis conversationibus. Secundò, falsum testimonium, quo proximum graviter lædas, etiam si juratum non sit, nam quando est juratum, includitur in casu prioris, hoc est, in Perjurio.

II.

Furtum, & usurpatio alicuius rei contra Votum pauperatis, in ea quantitate, qua efficit peccatum mortale.

14. Furtum, & usurpatio, utique gra-

via, ex rebus Monasterii sunt reservata Superiorius, ex Clemente VIII. hic autem in Societate superadditur, Ex bonis cuiuscumque persona: hoc enim significat illud absolute dictum *Alicuius rei*. Quæ autem sit ejusmodi quantitas d alibi suo nempe loco dictum est.

d Lib. 8. n.
Decal. 11.
2. c. 4.

III.

Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra Votum Castitatis, quod in actum externum prodeat.

15. Reservatur in Societate, non solum lapsus carnis perfectus, seu consummatus in sua specie, v. g. Fornicatio, Adulterium, &c. Verum etiam non consummatus, dummodo prodeat in actum externum, & sit per se Castitati graviter contrarius.

16. Dixi, *per se*, nam si actus externus sit solum contrarius Castitati ex intentione agentis, vel sit ex se venialis, sed ex tua intentione interna, mortalis, sicuti communiter dicitur de visione curiosa fœminæ, de levi tactu manus, & similibus, licet ex tua interna intentione mala mortaliter, tamen non erunt casus reservati, quia ea malitia, quatenus est mortalis, non prodit in exteriorem actum; At erunt reservati, si in eo Visu, vel Tactu tuam pravam voluntatem Fœminæ indicares, quia tunc sunt quædam sollicitatio, atque adeò externè graviter mala. Vide mox à num. 49. & quoad dictam actionis levitatem, vide, quæ ego superius & attuli ex Delugo.

e Supr. 1.
4. n. 14.
§. 15.

IV.

Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

17. Hic reservatur inobedientia formalis, quæ semper ex contemptu præcepti, vel præcipientis oritur: hujus generis. n. est illa, qua, quis asserit *se nolle parere*: nam cæterum inobedientia materialis adest in violatione cuiuscumque præcepti.

18. Quoniam autem debet esse mortalis, dubitari potest, an qui non vult, Superiori obedire in levi materia, incidat in casum reservatum; & incidere dicendum est,

est, quia si id, nihil aliud addendo, externe significes, denotas, te paratum non esse Superiori obedire etiam in gravi, quod est graviter contemnere. Non sic, si exprimas, te esse paratum obedire in gravi materia, sed nunc te non obedire, quia nunc res præcepta levis est, non inquam, sic: Nam tunc non graviter, sed leviter tantummodo, id est, in materia levi, obedire recusās.

19. Quid si nolis obedire in hac re levi, quia, Superior est indoctus, vel imprudens? Respondeo. Lessius putat, non esse mortale, atque adeo nec reservatum, at Castropalaus loco citato hoc dictum Lessii approbat, si id non declaret, nec aliis, nec Superiori, at si declaret, (etiam cum restrictione ad levem materiam) erit, inquit mortale, & reservatum, quia est gravis Superioris contemptus, & ipsius muneris non mediocri injuria. Vide quæ in hoc argumentum afferō, num. 30.

V.

Seditio in Superiorem, & Divisio à capite in grave nocumentum Societatis.

20. Seditionem hanc committis, si animos fratrum commoveas, ne illum, ut Superiorem recognoscant, vel ne illius jussis obtemperent; à capite autem te dividis, si ab obediendo Generali te subtrahas, quæ, cum semper sint in grave detrimentum Religionis, non videntur habere levem materiam.

VI.

Detractio Fama, beneque a fimationis aliorum, & Discordiarum seminatio inter Fratres.

21. Reservatur hic Primò, alterius famæ gravis denigratio. Quoniam verò differt Detractio, de qua hic est sermo, (quæque ea est, quæ fit in absentia infamati) à Contumelia, quæ fit in præsentia, ideo putat meritò Castropalaus, Contumeliam non esse peccatum reservatum, quæ, quia difficilius committitur, judicata fuit reservatione non indigere.

22. Secundò, reservatur Discordiarum seminatio, quæ est, quando tuis verbis, vel factis dissentientes reddis Fratrum voluntates, sanè in materia gravi. Nominè autem Fratrum intelligit Castropalaus Christianos omnes, lege quæ dicam nu. 28. & nu. 60.

VII.

Impedimentum excludens à Societate tacuisse in Examine (quæ scilicet solent fieri de ingressu in Societatem) vel in eo mentitum esse, unde grave incommodum oriri possit.

23. Illud (impedimentum excludens) notat impedimenta essentialia, illud (vel in eo mentitum esse) notat, & impedimenta essentialia, & secundaria. Quæ autem hæc sint latè prosequitur alibi à Castropalaus, & breviter, essentialia sunt quinque. Primò, recessisse ab Ecclesia, fidem abnegando, vel in errorem contra fidem incurrendo, &c. Secundò, Homicidium perpetrasse. Tertiò, habitum alicujus Religionis assumpsisse. Quartò, Vinculo matrimonii consummati, vel servitutis obstrictum esse. Quintò, Infirmitatem pati, unde obscuretur Judicium, vel ad id dispositionem notabilem habere. Secundaria sunt duo, Primò, ex infecto sanguine Judæorum, & Sacerdotum procedere, Secundò, Majoratum habere in Hispania, nisi habita facultate à P. Generali.

a Castrop.
T. 3. d. p. de
Relig. sta-
tu p. 8.

VIII.

Acceptio seu Missio litterarum absque licentia expressa, quæ scilicet acceptio, seu Missio contineant rationem peccati mortalis.

24. Si litteræ in se contineant rationem peccati mortalis, sed Superior det licentiam illas mittendi, eritne tunc casus reservatus? Erit (respondet Castrop.) quia licentia est invalida, cum non possit Superior concedere missionem mortaliter peccaminosam, unde ejusmodi missio tunc remanebit sine licentia. Addit, si tamen litteræ non contineant in se rationem peccati, sed solum extrinsecè sit gravis prohibitio v. g. ne ea mittantur sine licentia, tunc per licentiam purgari Missionem ab omni labe, & propterea tunc non fore reservatam.

Verum vide nu-
mero 29.

P 3

IX. Transf-

IX.

Transgressio votorum simplicium, qua professi emittunt post professionem.

*in Castrop.
T. 3. de sta-
tu Relig. d.
5. p. 2. &
deinceps.*

25. Circa id nihil notandum hoc in loco occurrit Castropalao : ipse tamen alibi late ejusmodi vota explicat. Sunt autem sex. Primo, votum obedientiæ Summo Pontifici, in missionibus peragendis, ad animatum salutem : At quia hoc est votum solemne quartum Professorum, ut ibidem etiam advertit Castropalaus, a mihi videtur ejus transgressio hic non comprehendi, ubi solum est locutio de Transgressionibus votorum simplicium. Secundò, votum paupertatis non relaxanda. Tertio, non ambiendi Prælationem infra Societatem. Quarto, non ambiendi ullam Prælationem extra Societatem, illamque non acceptandi, nisi forè in casu, quo sit coactus obedientiæ ejus, qui potest præcipere sub poena peccati. Quintò, votum manifestandi hos sive intra, sive extra Societatem ambientes, ipsi Societati, vel ejus Præposito. Sextò, votum non detrectandi consilia Præpositi Generalis, vel ab eo substituti, eaque sequendi, si Deo, gratiora judicaverit, si quando in Prælatum quis assumatur. Castropalaus de hoc ultimo nihil advertit. Adverte-rem ego, hujus voti Transgressionem, cum ea committatur, quando quis est extra Societatem, hic locum non habere, ut etiam Transgressionem ambientis, quando ea juxta Urbani VIII. constitutionem committeretur ab illo, qui in aliam Religionem, etiam legitime, migraverit. Tunc enim sic Transgressores peccabunt quidem contra votum, sed peccatum non fore reservatum, puto, quia prædicta reservatio facta est pro subditis Societatis, quales jam hi non esse supponuntur.

X.

Censura Societatis nostra, seu peccata, qua in nostris Constitutionibus, Bullis, seu Decretis annexam habent Excommunicationem.

27. Notanter additur (seu peccata) nam non solum ipsa Censuræ, verum etiam pec-

eata, quibus illa sunt annexa, per se, & directe reservantur.

Quæ autem sunt hæc, habes apud Castrop. hic, & quo ad nostra Decreta habes in Catalogo nostrarum Censurarum, & præceptorum, &c.

Hæc ex citato Auctore, quibus jurat adde-
dere, quæ sequuntur.

Discutiuntur tria ex prædictis.

I. *Discordiarum Disseminatio inter Fratres.*

II. *Missio litterarum.*

III. *Inobedientia in re levi ex motivo imprudentia Superioris.*

28. In doctrina hæcenus rescripta ex Castrop. tria videntur difficilia. Primum esse in Societate reservatam disseminatorem discordiarum inter Sæculares, vel alios Religiosos, de qua dictum est *num. 22.* Nam quando Spiritus Sanctus deservatur eum, qui seminat inter fratres discordias, quem textum inducit Castropalaus, fatebitur quis intelligi Christianos omnes : at cum nostra lex loquatur cum nostris, dicere quis, posset, nomine Fratrum nostros dumtaxat intelligi, non externos. Ita videtur primò aspectu : sed tamen standum est Responso, quod habebis *mox nu. 60.*

29. Deinde mihi difficile sit id, de quo *nu. 24.* dictum est, nimirum esse reservatam missionem litterarum graviter peccaminosam, si fiat cum licentia Superioris. Profectò licentia Superioris, quamvis illicitè data, adhuc licentia est, & verè, qui mittit litteras eas peccaminosas cum prædicta illicita licentia, non potest, morali, & communi saltem loquendi modo, dici, mittere sine licentia. Si Superior concedat tibi licentiam dandi vile aliquod pretium, paucos v.g. Julios meretrici, peccabis quidem & tu, & Superior, at, ex probabili sententia, non contra paupertatem, quia non sine licentia pecuniam illam expendis. Adde, reservationem esse odiosam, atque adeò potius restringendam, quam extendendam.

30. Tertio, denique non video, cur Lesii sententia allata *num. 19.* quæ docet, dicentem, se nolle obedire in re levi, addentemque expressè rationem, quia Superior est imprudens, non peccare peccato hic reservato, non video,

video, inquam, cur rejiciatur sententia hæc à Castropalao. Responder Castropalao, quia tunc est contemptus Superioris, ejusque muneris.

31. Verum hoc negari potest, nos enim contendimus, tunc non esse contemptum Superioris, ut Superioris, sed ut hominis indolenti, atque adeo nec muneris. Pater, quia si subditus, se declarat, id ab ipso fieri, id est, se non obedire, quia res est levis, clarè significat, se idem non facturum, id est, se obediturum in re gravi, ut in simili paulò antè dixerat Castropalao, ergo clarè, nec Superiorem, ut Superiorem graviter contemnit, nec ejus munus. Vide quæ de ejusmodi contemptu

a Lib. 1. in ego alibi a dixi. Vide item paulò post num. 55. Decal. c. p. ubi P. N. Generalis, dum pronunciat, dicentem in materia levi (Nolo parere) incidere in reservatum, non loquitur, de hoc nostro casu, sed de alio, in quo non fiat prædicta expressio, seu declaratio.

Explicatur magis, ac magis quæ Inobediencia reservatur.

32. Si Superior tibi aliquid in virtute S. Obedientiæ legitimè imponat, tu vero dicas: *Nolo parere*, certum est, te peccare, atque incidere in casum reservatum, quia peccas contra præceptum, idque illis verbis exprimis. At si idem tibi aliquid imponat sine ejusmodi obligatione præcepti, tu vero expressè dicas, *Nolo parere*, dubitari posset an pecces, incurrasque, in reservatum, & ratio dubitandi esset, quia contra nullum præceptum Obedientiæ tunc operaberis.

33. Nihilominus omnes nostri Doctores passim docent, te regulariter peccare, quia, ut est apud omnes certum, non solum peccatur peccato Inobedienciæ, quando quis transgreditur præceptum Superioris prædicto modo latum, verum etiam, quando quis graviter contemnit ipsam Superiorem, ut Superior est, vel ipse munus, vel etiam ipsam rem præceptam, ut relatam ad præcipientem. Cum igitur (*nolo parere*) etiam abstrahendo à præcepto lato in virtute Sanctæ Obedientiæ, sit regulariter magnus contemptus, non est mirum, si afferat culpam mortalem, adeoque hic reservatum.

34. Dixi (*regulariter*) nam si dictum illud (*Nolo parere*) si in iis circumstantiis, in quibus

non appareat externè gravis contemptus (quod licet raro, interdum tamen evenire possit) non possumus negare, tunc, nec mortaliter peccari, nec incurri in reservationem, ut tandem insinuat Delugo. *b*

35. Sed adhuc quæres Primò, Si peccatum est inobedienciæ, non observare, seu non exequi, quod tibi injunctum est in virtute Sanctæ Obedientiæ, estne etiam reservatum?

b Delugo de pen. d. 20. à nu. 48. & in Resp. mor. l. 4. d. 22.

36. Respondeo. In nostra Societate non est reservatum, quia in nostro jure universaliter non reservatur, nisi illa inobediencia expressa, qua, quis dicit, nolle parere. Verum reservari specialiter inobediencia, cui adnexa sit Censura nostrarum Constitutionum, vel Bullarum, vel Decretorum (nam minimè ex vi juris nostri, si Censura aliunde procedat) dixi num. 27.

37. Quæres secundò. Si quis Superiori non jubenti in virtute Obedientiæ dicat similia verba, sed non eadem illa (*Nolo parere*) incidetne in reservatum? dicat v. g. Non possum facere, vel vadat V. R. & hoc aliis imperet, sum occupatus, ne me V. R. conturbet. Superiorem V. R. in hoc non agnosco, &c.

38. Respondeo. Delugo hæc clarè profertur: & denique distinguit, si ex circumstantiis hæc verba eundem sensum faciant, quæ regulariter faciunt illa (*Nolo parere*) cum par sit Superioris contemptus, efficient peccatum mortale, & reservatum, si vero dicantur in circumstantia, & in modo, quæ usque ad veniale mitigent contemptum, lænè non efficient. Si tamen dicat quis: *Nolo facere*, videtur, ait Delugo, idem esse, ac si dicat: *Nolo parere*: Siquidem *Nolle parere*, nihil aliud est, nisi *Nolle facere*, seu *exequi, quod imponitur*. Hoc postremum dictum ego confirmo ex Responsis mox afferendis num. 53. 55. & 56. ubi contemptus fundatur in illo tantum (*Nolo*) quod jam invenitur in illo (*Nolo facere*): Vide etiam num. 57. Ubi subditus excusatur ab incurfu in reservationem, si respondeat, se non facturum. Cujus certè excusationis ratio hæc videtur esse, quia, sic non responderet (*Nolo*)

c Delugo lib. 4. Resp. moral. d. 22. citato.

39. Audivi quemdam asserentem; solum reservari, quando præcisè, & sic natè dicuntur hæc verba: *Nolo parere*, vel *Nolo obedire* (idem enim hæc sonant) non vero, quando

dicuntur

dicuntur verba quomodocumque æquivalentia, quamvis in circumstantiis, in quibus significetur idem, vel etiam major, & quidem peccaminosus contemptus, quia lex reservationis (ajebat) quæ est odiosa, unde non extendenda ad similia, solum prædicta verba habet. Sed profectò hic nimis ad litteram (littera autem occidit) videtur esse locutus.

40. Quæres Tertio. Nomine Superioris, veniunt in hac reservatione Minister? Respondeo, Venire maximè, & ita expressè statuunt nostra Decreta, atque id, etiam respectu Professorum; voluit etiam Societas, ut in hoc Minister esset veluti persona Rectoris; non venire autem Subministrum, ne respectu quidem Fratrum Coadjutorum notabitur infra num. 58.

41. Quæres Quarto. Si quis Internuncio, quo Superior aliquid (sine obligatione præcepti) jubet, dicat, absente dicto Superiore, Nolo parere, committeretne peccatum reservatum?

42. Respondeo. Si dicat Internuncio, ut amico, non committet, quia non apparet tunc contemptus ullus Superioris. Multo minus, si secum ipse solus mente, vel etiam verbis, nullo audiente dicat, *Nolo hoc facere, vel: Nolo parere.* At si dicat Internuncio, ut Internuncio, seu, ut loquenti vice Superioris, Delugo b distinguit, docerque regulariter esse reservatum, quia sic, ut plurimum est gravis contemptus Superioris, aliquando tamen non esse, quia aliquid contra Superiorem dicere, ipso absente, diminuit de contemptu, sicuti diminuitur injuria, quam detrahens facit alteri absenti, cum, contra, crescat, si per contumeliam irrogetur præsentem.

43. Ego verò potius regulam in contrarium constituerem, ut regulariter non sit reservatum, quia frequentissimè absentia Superioris mirum quantum diminuit contemptum, esto aliquando, tantus esse possit ex circumstantiis, & modo loquendi contemptus, ut censendus sit omnino gravis.

44. Hactenus à me allata ita Societatis, vel R. P. N. Generalis judicio submissa volo, ut liberè ipsi ea corrigant, expungant, in verso stylo omnino deleant.

Sed pro coronide subscribamus, hic denique nonnullas Responsiones Peritorum instituti nostræ Societatis pertinentes ad casus reservatos; hoc enim pacto non parum illu-

c In manus. quod apud me habeo.

strabuntur multa, quæ in præcedentibus, dicta sunt.

CASUS RESERVATI IN GENERE.

45. Casus, cujus signa externa, ita sunt indifferencia, ut possint in bonam, & in malam partem accipi, non erit reservatus.

46. Merè scrupulosi ad tollendos scrupulos, si opus sit, potest facultas generalis concedi, ut à certo aliquo casu, perpetuo, absolvantur. Nam casus dubii, vel qui scrupulosi tales videntur, non reservantur.

CASUS RESERVATI in particulari.

Contra Paupertatem.

47. Eum, qui tantum foris prandium sumeret sine venia Superioris, uti pena sine dubio subjicerem, ita reservatione Absolutionis n. n. obligarem.

Contra Castitatem.

48. Ut peccatum contra votum Castitatis censetur ita prodire in actum externum, ut sit reservatum, necesse est, italem actum esse, qui ex se non sit indifferens, qui scilicet in bonam, & malam partem accipi possit: uti est aspectus: sed debet habere malitiam exteriorem, qua sit index interne male voluntatis.

49. Non videtur casus reservatus, si quis ex contactu manus alterius, qui ex se turpis non est, peccet mortaliter delectatione morosa, modo illa delectatio non prodeat in actum exteriorem: si vero ex illo contactu, vel solo aspectu sequatur voluntaria pollutio, est casus reservatus ratione hujus pollutionis, qua est peccatum contra Castitatem in actum externum, non ratione illius aspectus, aut contactus. Quidquid in oppositum dicat, nonnemo apud Dianam p. 4. tr. 4. Res. 61. qui etiam citat Suarium pro nostra Decisione.

50. Hinc etiam non censetur reservatus aspectus, etiam animo libidinoso factus, nisi talis sit, qui spectatus omnibus circumstantiis, non sit indifferens amplius.

51. Aspectus, Locutio, Lectio cum delectatione interna mortaliter mala, tunc solè censentur reservata, quando actio externa, ex se indicat mali-

111111

siam actus interni, nec manet amplius, ut, tam in bonam, quam in malam partem accipi possit. Quando vero actio externa in individuo sit talis, vel non sit, spectat ad Theologos judicare.

Contra Obedientiam.

52. Casus reservatus est deliberata inobedientia expressa verbis [Nolo facere.]

53. Tametsi Constitutiones, & Regula non obligent sub mortali, nisi ad sit Præceptum, est tamen casus reservatus inobedientia, si quis dicat Ministro [Nolo facere] licet nullum sit præceptum, quod, ex vi voti, ac Obedientia, obligamur, etiam secluso præcepto, ne Superiorem, vel Obedientiam contemnamus, quod in proposito accidit. Et licet Minister non possit imperare in virtute Obedientia, tamen contemptus superioris est grave peccatum, quod involvitur in verbo [Nolo.]

54. Et complectitur etiam Sacerdotes, licet Decretum quartum Congreg. septima tantum meminerit Fratrum, & c. 2. Ord. Gen. tantum Coadjutorum.

^aVide supra 31. 55. Casus reservatus est dicere [Nolo facere] etiam in materia a levi, quia hic peccatum attenditur, non tam ex gravitate materia, quam contemptu, qui involvitur in verbo [Nolo.]

56. Qui Rectori, seu Regenti Convictorii, aut Residentia Superiori respondet [Nolo], incurrit in casum reservatum.

57. Quamvis graviter peccet, qui jubenti Superiori dicit se non facturum, non videtur tamen incidere in casum reservatum, cum non clare dicat [Nolo parere] qui solus intelligitur expressè reservatus. c. 2. Ord. Gen. §. 18.

58. Qui noluit parere Subministro, non incidit in casum reservatum, licet sit Superior fratri.

Detraçtio.

59. In sexto casu, ubi reservatur Detraçtio fama; bonæque estimationis aliorum, verbum hoc, [aliorum] complectitur, tam nostros, quam alios quoscumque.

60. Detraçtio gravis fama, etiam externorum est casus reservatus.

61. Cessavit jam declaratio illa R. P. Claudi de casu mormurationis reservato in dubio, atque adeo idem iudicandum est àinceps de ejusmodi, quod de aliis communiter reservatis.

Tamburinus de Sacramentis.

Occultatio impedimenti.

62. Casus reservatus est, si Candidatus in examine reticeat ejusmodi habitus pravorum suos, ex quorum reticentia grave incommodum oriri possit Societati, sic enim locus examinis C. B. lit. A videtur explicandus. C. 5. Ord. Gen. casu 7.

Aperitio litterarum.

63. Aperitio litterarum ad solum Superiorem scriptarum, tunc erit casus reservatus, quando aperitio illarum erit peccatum mortale, nam pendet à circumstantiis.

Falsificatio Sigilli.

64. Nomine Officialium, per quorum Sigilli falsificationem incurritur casus reservatus ex Decreto Clem. VIII. intelligitur esset, qui vatione Officii habent proprium Sigillum in Ordine, ut præter Superiores Societatis, sunt Assistentes, Secret. Provinc. Gen. Admonitor.

Machinatio in Superiores, & Seminatio discordiarum.

65. Prohibetur doceri à nostris hac propositio. b Nonnulla peccata, qua reservantur in Societate, b In ordine, ut Machinatio in Superiores, seminatio discordiarum, & similia, licet attingant gravitatem stud. sup. peccati mortalis, non sunt reservata, nisi sequatur effectus. ^{jurib. p. pos. 22.}

CAPUT VIII.

De Absolutione, à reservatis ex Jure Ordinario.

1. **N**onnulla per occasionem de hac Absolutione tetigimus in Superioribus, nunc in proprio loco plura sunt superaddenda. Cum autem ea possit impendi Jure Ordinario, id est, ab habente ordinariam potestatem absolvendi reservata, & jure Delegato, id est, ab habente Delegationem; in hoc capite de illa, deinde in sequentibus Capitibus de hac breviter differemus.